

XII.4 Společná ustanovení o náhradě škody a výklad některých pojmů

Pokud jde o výši škody na věci, zákoník práce ukládá, aby se vyšlo z obvyklé ceny věci v době jejího poškození nebo ztráty. Obvyklou cenou tedy není cena nové věci, ale cena adekvátní věci s přihlédnutím k jejímu stáří, stavu, opotřebení apod. Je však nutno zohlednit, co poškozený musí k obnovení nebo nahrazení funkce věci účelně vynaložit. Jinými slovy – například je-li oprava věci neúčelná a je nutno koupit věc novou, pak je výše škody na věci dána cenou nové věci.

Zákoník práce dále definuje důležité pojmy plnění pracovních úkolů a úkony v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů.

Plněním pracovních úkolů je:

- výkon pracovních povinností vyplývajících z pracovního poměru a z právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr;
- jiná činnost vykonávaná na příkaz zaměstnavatele;
- činnost, která je předmětem pracovní cesty;
- činnost konaná pro zaměstnavatele na podnět odborové organizace, rady zaměstnanců, popřípadě zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci či zástupce zaměstnanců v Evropské radě zaměstnanců nebo ostatních zaměstnanců;
- činnost konaná pro zaměstnavatele z vlastní iniciativy, pokud k ní zaměstnanec nepotřebuje zvláštní oprávnění nebo ji nevykonává proti výslovnému zákazu zaměstnavatele;
- dobrovolná výpomoc organizovaná zaměstnavatelem.

V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů jsou:

- úkony potřebné k výkonu práce;
- úkony během práce obvyklé nebo nutné před počátkem práce nebo po jejím skončení;
- úkony obvyklé v době přestávky v práci na jídlo a oddech konané v objektu zaměstnavatele;
- vyšetření u poskytovatele zdravotních služeb prováděné na příkaz zaměstnavatele a cesta k němu a zpět;
- vyšetření v souvislosti s noční prací a cesta k němu a zpět;
- ošetření při první pomoci a cesta k němu a zpět;
- školení zaměstnanců organizované zaměstnavatelem nebo odborovou organizací, popřípadě orgánem nadřízeným zaměstnavateli, kterým se sleduje zvyšování jejich odborné připravenosti.

Takovými úkony však nejsou cesta do zaměstnání a zpět, stravování, vyšetření nebo ošetření u poskytovatele zdravotních služeb ani cesta k němu a zpět, pokud není konána v objektu zaměstnavatele.

Cestou do zaměstnání a zpět se rozumí cesta z místa zaměstnancova bydliště (ubytování) do místa vstupu do objektu zaměstnavatele nebo na jiné místo určené k plnění pracovních úkolů a zpět; u zaměstnanců v lesnictví, zemědělství a stavebnictví také cesta na určené shromaždiště a zpět.

Cesta z obce bydliště zaměstnance na pracoviště nebo do místa ubytování v jiné obci, která je cílem pracovní cesty, pokud není současně obcí jeho pravidelného pracoviště, a zpět se posuzuje jako nutný úkon před počátkem práce nebo po jejím skončení.

Judikáty NS:

21 Cdo 4410/2013

21 Cdo 2141/2011

21 Cdo 4834/2010

21 Cdo 2685/2016